

BEELDDE KUNST ★★★★★

Kunst met gras: Diana Scherer werkt mét de natuur aan haar wonderlijke wortelweefsels

In Museum Kranenburgh in Bergen laat Diana Scherer het resultaat zien van de ingenieuze samenwerking tussen mens en natuur. In haar ragfijne weefsels van plantenwortels liggen levenslust en eindigheid dicht naast elkaar.

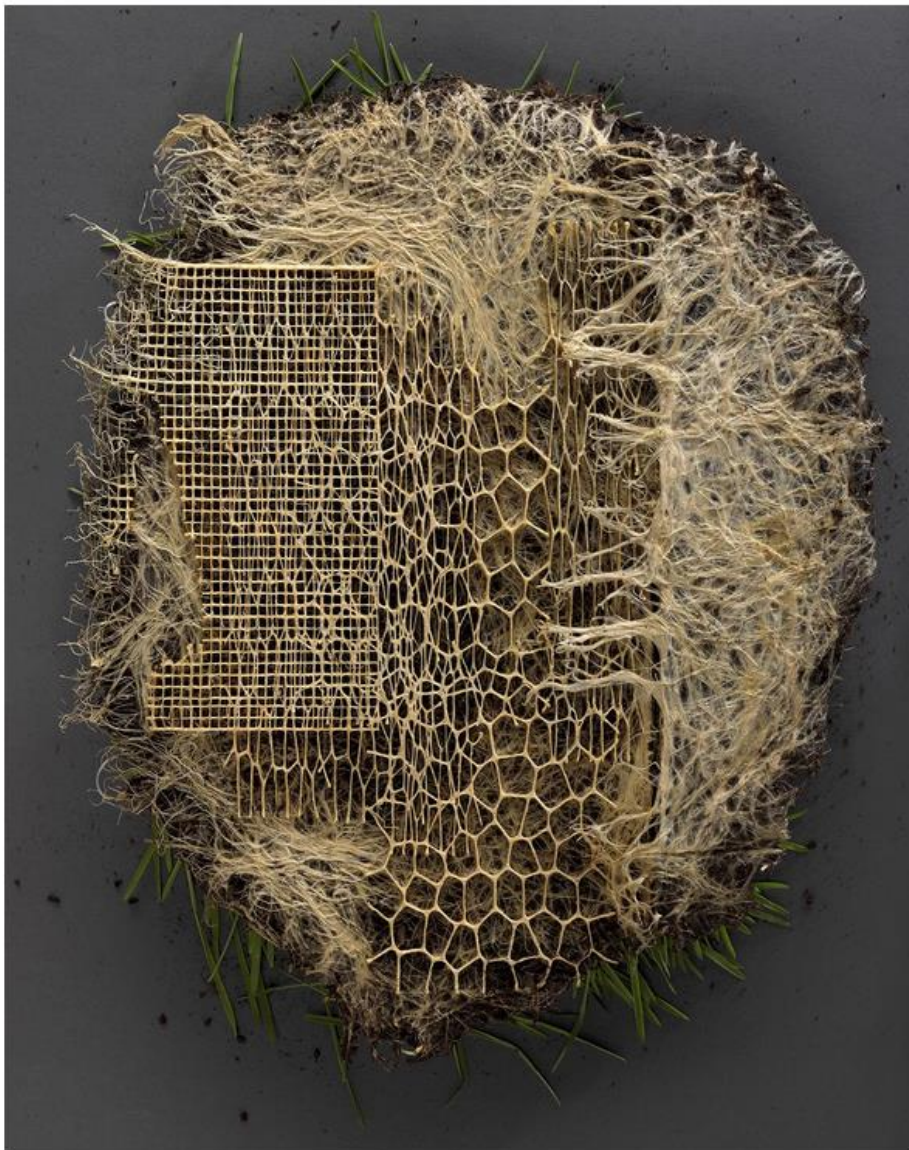
Janna Reinsma 23 november 2023, 09:16

De expositie 'Diana Scherer – Farming Textiles' in Museum Kranenburgh in Bergen. Beeld Michel Claus

Van sommige kunst wordt een mens uitzinnig blij en opgewonden – gewoon omdat die kunst bestaat, omdat de wonderbaarlijke schoonheid ervan op zichzelf genoeg is. Pas later komen er wat vragen aandrentelen: wat is dit eigenlijk, waar kijken we precies naar? En waarom is het zo fijn dat dit bestaat?

Dat bijzondere effect heeft de kunst van Diana Scherer (1971), een van oorsprong Duitse kunstenaar die sinds haar studie aan de Amsterdamse Gerrit Rietveld Academie in Nederland woont. In Museum Kranenburgh in Bergen is Scherers eerste museale solotentoonstelling in Nederland te zien. Verrassend eigenlijk, dat dit er na groot internationaal succes nu pas van komt.

Uit de serie 'Interwoven'. Beeld Michel Claus

Wat Scherer maakt, is kunst in een zelf ontwikkeld eenpersoonsgenre. Ze creëert ragfijne weefsels van plantenwortels volgens een uniek procedé. Eerst ontwerpt ze patronen in liggende mallen (waarmee ze dat exáct doet, is geheim). Daar voegt ze aarde en zaden van grassen als haver en tarwe aan toe, die ze water geeft. En dan kan het 'onder de grond weven' beginnen, zoals het op de expositie wordt genoemd. Dat weefwerk doen de planten zelf, Scherer laat de wortels tijdens het groeiproces met rust. Na een groeiperiode van drie weken zijn de wortelweefsels onder de aarde volgroeid en 'oogst' Scherer het resultaat: ze snijdt de planten met aarde en al los van de sjablonen, keert de grasmat om en houdt een fijngeweven tapijt over, het gevolg van de ingenieuze samenwerking tussen haar en de natuur.

In Bergen is veel nieuw werk te zien. De grootste weefsels worden plat neergelegd op de grond als kleden of huiden, geplooid tot berglandschappen of opgerold als pannenkoeken. Kleinere wortelsculpturen hangen aan de muren, met als spektakelstuk een 9 meter lange lap die van de eerste verdieping tot aan de keldervloer reikt.

Bijzonder is ook dat de tentoonstelling zich geleidelijk verder ontwikkelt: gedurende de looptijd van de expositie groeit in de museumzaal steeds een nieuw worteltapijt. Tijdens het bezoek van *de Volkskrant* liggen de zaden net een paar dagen op een dun laagje aarde van zo'n 4 centimeter. Ze glimmen alsof ze van goud zijn, hier en daar is al een iel groen sprietje te ontwaren. Scherer komt geregeld langs om het werk te verzorgen en te oogsten.

Het toverachtige van Scherers werk zit hem onder meer in de ingenieuze patronen waartoe ze de wortels verleidt (of misschien juist: waartoe ze hen dwingt), waarbij de wortels toch ook altijd improviseren en niet 100 procent tembaar zijn. In het ene kunstwerk zijn natuurlijke patronen te herkennen, zoals honingraten, spinnenwebben, celstructuren en rodekool, in ander werk zien we menselijke structuren (stadsplattegronden, tractorsporen) – of combinaties van beide. In sommige kunstwerken zit jute als onderlaag, of wat rood of groen plastic landbouwgaas.

De weefsels hebben de fijnheid en sierlijkheid van kant en de aardsheid van... nu ja, de aarde. Ze zijn een toonbeeld van enorme levensdrift, verweven met eindigheid – want deze ooit alle kanten op groeiende wortels zijn uiteraard ook voorgoed uitgedroogd en uitgedronken. En ze zijn een vreemd amalgaam van menselijke én plantaardige creativiteit – het is onmogelijk te zeggen waar de ene overgaat in de andere.

Never the twain shall meet, luidt een Engelse uitdrukking, ‘nooit zullen de twee elkaar ontmoeten’ – het wordt gezegd over mensen of dingen die nooit zullen samenkomen. In Bergen denk je: *the twain did meet*. Vraag niet hoe, maar ze hebben elkaar toch ontmoet.

FAVORIET GRAS

Bij de ontwikkeling van haar weefsels heeft Diana Scherer in de loop der jaren met diverse plantensoorten geëxperimenteerd. Ze ontdekte dat grassen, en in het bijzonder granen, het beste geschikt zijn voor haar werk. Terwijl veel planten ondergronds met elkaar concurreren om voedingsstoffen en water, werken grassen juist samen; hun wortels vormen sterke, hechte structuren.

'Mijn favoriete graan is haver', vertelt Scherer in een podcast van Museum Kranenburgh. Op de expositie zijn alle kunstwerken dan ook gemaakt van (en door) havergras. Sommige grastapijten zijn ter plekke gezaaid en geoogst, maar doorgaans groeien Scherers kunstwerken in een kas van 120 vierkante meter bij Aalsmeer. Het gras doet zijn eigen werk, maar helemáál vanzelf gaat het ook weer niet. 'Ik moet het echt begeleiden', vertelt Scherer. 'In het begin elke dag, daarna om de paar dagen. Ik moet het op een bepaalde manier water geven, anders begint het te rotten of droogt het uit. Dat is iets wat ik heel precies moet bijhouden.'

Diana Scherer aan het werk in Museum Kranenburgh in Bergen. Beeld Michel Claus